

Onderwerp: Vaststellingsbesluit activiteiten van algemeen belang
Wet Markt en Overheid

Ons kenmerk: 14RV000064

Programma(speerpunt):

Nummer: 18

Elst, 22 september 2014

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

Op 1 juli 2012 is de Wet Markt en Overheid van kracht geworden. Deze wet is onderdeel van de Mededingingswet (artikelen 25g t/m 25m) en beoogt oneerlijke mededinging (concurrentie) tegen te gaan. Het sluit aan bij de Europese regelgeving op dat gebied.

De Wet Markt en Overheid geeft 4 gedragsregels, die overheidsinstanties zoals gemeenten in acht moeten nemen als zij economische activiteiten uitvoeren. Daaronder wordt begrepen het aanbieden van goederen en diensten op de markt. De belangrijkste gedragsregel is dat gemeenten dergelijke activiteiten wel mogen aanbieden, maar dan in beginsel aan de afnemer de integrale kostprijs in rekening moet brengen. Verder bevat de wet bepalingen over het gebruik van overheidsgegevens voor die activiteiten en over functiescheiding tussen uitvoerders en toezichthouders op die activiteiten. Voor overheidsbedrijven geldt, dat de overheid deze bedrijven niet mag bevoordelen, bijvoorbeeld door aan hen diensten of middelen ter beschikking te stellen onder de integrale kostprijs.

De wet maakt het mogelijk om af te wijken van de gedragsregels, maar dan moet dit wel gebeuren op basis van een raadsbesluit. Daarin moet zijn bepaald dat de daarin genoemde activiteiten worden verricht in het algemeen belang. Uit een inventarisatie is gebleken, dat onze gemeente een aantal economische activiteiten uitvoert waarbij niet de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht, terwijl het uit oogpunt van algemeen belang wel wenselijk is dat deze activiteiten op die manier worden aangeboden.

Om die reden wordt voorgesteld om een aantal activiteiten door de raad te laten vaststellen als activiteiten van algemeen belang.

2. Waarom naar de raad

De raad is op grond van artikel 25h, zesde lid van de Mededingingswet bevoegd om vast te stellen dat economische activiteiten in het algemeen belang plaatsvinden.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

Met dit voorstel worden activiteiten vastgesteld die in het algemeen belang plaatsvinden met als beoogd effect dat voor deze activiteiten niet de integrale kostprijs hoeft te worden doorberekend en de gemeente haar activiteiten (inclusief prijs) in overeenstemming met de Wet Markt en Overheid kan voortzetten.

4. Argumenten en alternatieven

Wettelijke regeling

De Wet Markt en Overheid is op 1 juli 2012 in werking getreden, en geeft de gemeente twee jaar de tijd om bestaande economische activiteiten in overeenstemming te brengen

met die wet. Vanaf 1 juli 2014 worden nieuwe economische activiteiten direct aan de regeling getoetst en daarmee in overeenstemming gebracht.

Er is sprake van een economische activiteit als de gemeente zelf of via een overheidsbedrijf in concurrentie treedt met particuliere ondernemingen door het aanbieden van goederen of diensten op de markt. Dit kan leiden tot oneerlijke concurrentie. Immers, overheden kunnen vanuit hun publieke functie concurrentievoordelen hebben en daarmee in staat zijn goederen of diensten aan te bieden voor een lagere prijs dan concurrerende (particuliere) ondernemingen. Echte overheidstaken vallen niet onder de wet en in het verlengde daarvan het uitvoeren van die taken door derden. Verder zijn integraal alle werkzaamheden uitgezonderd, die vallen onder het begrip Sociale Werkvoorziening. Een laatste uitzondering zijn die activiteiten, waarvan de raad heeft bepaald dat deze van algemeen belang zijn.

Om een gelijk speelveld te realiseren, stelt de Wet Markt en Overheid een viertal gedragsregels waaraan overheden moeten voldoen indien zij economische activiteiten verrichten:

1. *Doorberekenen integrale kostprijs*
Aan afnemers dient ten minste de integrale kostprijs in rekening te worden gebracht. Wat onder integrale kostprijs wordt verstaan staat in artikel 25i, eerste lid, van de Mededingingswet.
2. *Bevoordelingsverbod*
Overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen boven concurrerende bedrijven, bijvoorbeeld door een gunstige financiering aan te bieden.
3. *Gegevensgebruik*
Als voor die activiteiten gegevens worden gebruikt, die de gemeente op grond van haar publieke taak onder zich heeft, moet zij deze desgevraagd ook aan particuliere ondernemers ter beschikking stellen.
4. *Functiescheiding*
Als de gemeente tegelijkertijd een activiteit uitvoert en daarop toezicht moet houden, mogen deze taken niet in één functie verenigd zijn.

Inventarisatie

Uit een inventarisatie is gebleken dat door de gemeente een aantal economische activiteiten wordt uitgevoerd, waarbij niet de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht, terwijl het uit een oogpunt van algemeen belang wel wenselijk is dat deze activiteiten op die manier worden aangeboden. Aan de overige gedragsregels wordt wel voldaan.

Het gaat om de volgende activiteiten:

- verhuur en exploitatie van binnen- en buitensportaccommodaties;
- verhuur/in gebruik geven van maatschappelijk vastgoed (inclusief grond);
- verhuur/in gebruik geven van vastgoed om kraken te voorkomen (anti-kraak verhuur).

De tarieven voor de verhuur van gemeentelijke accommodaties zijn vastgelegd in de Verordening tarieven gemeentelijke accommodaties gemeente Overbetuwe 2014. Deze tarieven zijn lager dan de integrale kostprijs. Dit, terwijl in ons STA-beleid staat dat als uitgangspunt kostendekkende tarieven in rekening worden gebracht. Het college heeft de raad in 2011 toegezegd om naar aanleiding van het STA-beleid de kostendekkende tarieven in beeld te brengen en een voorstel te doen voor invoering ervan. Bij de vaststelling van de Verordening tarieven gemeentelijke accommodaties gemeente Overbetuwe 2012 (corsanummer 11bw000566) zijn deze kosten richting raad in beeld gebracht als aanzet tot een discussie, maar dit heeft uiteindelijk (nog) niet geleid tot de invoering van kostendekkende tarieven.

Daarnaast is gebleken dat het tarief in artikel 2, vierde lid van de Verordening aanpassing behoeft. Daarin staat dat bij verhuur van de accommodatie voor activiteiten met winsttoegmerk het tarief met 100% wordt verhoogd, maar dit is lager dan de integrale kostprijs. Aanpassing wordt meegenomen bij de vaststelling van de tarieven voor 2015.

Motivering

Het raadsbesluit tot vaststelling van activiteiten van algemeen belang moet gemotiveerd worden, waarbij in moet worden gegaan op eventuele benadeling van belangen van marktpartijen.

De motivering per activiteit luidt als volgt:

- Verhuur en exploitatie van binnen- en buitensportaccommodaties
Als kostendekkende tarieven in rekening zouden worden gebracht zou dit ten koste gaan van het deelnemen aan sportactiviteiten. Dit terwijl wij als bestuurlijk doel hebben om de deelname aan sportbeoefening van volwassenen en jeugdigen juist zoveel mogelijk te bevorderen. Gelet op het belang van sporten uit een oogpunt van volksgezondheid (beweging) en onderwijs is dit ongewenst. Gelet ook op de afwezigheid van een (andere) ondernemer in de gemeente, die deze faciliteiten exploiteert (marktfalen), is de aanwijzing van de binnen- en buitensportaccommodaties als uitzondering van algemeen belang zeer wel te verdedigen.
- Verhuur/in gebruik geven van maatschappelijk vastgoed (inclusief grond)
Het gaat hierbij om de verhuur van accommodaties aan bijvoorbeeld MFA's (Multifunctionele Accommodaties) en andere gebouwen met maatschappelijke functies. Het in rekening brengen van de volledige kostprijs zou ertoe leiden dat de maatschappelijke organisaties hogere kosten krijgen en zo hun maatschappelijk gewenste activiteiten niet of niet meer volledig meer kunnen uitvoeren. Het belang van particuliere ondernemers achten wij hiermee niet geschaad, omdat bij een integrale kostprijs de maatschappelijke gewenste activiteiten niet of niet meer volledig worden uitgevoerd en accommodaties in dat geval niet meer noodzakelijk zijn. Daarom achten wij het algemeen belang bij behoud van maatschappelijk gewenste activiteiten in dit geval zwaarder wegen dan het belang van de particuliere ondernemers.
- Verhuur/in gebruik geven van vastgoed om kraken te voorkomen (anti-kraak verhuur)
Het ontbreken van huurbescherming is op zich al reden om niet de integrale kostprijs door te rekenen in de huur. Bovendien vergemakkelijkt dit de verhuur van deze panden hetgeen verloedering tegengaat.

Voor al deze activiteiten geldt dat wij deze van algemeen belang achten. Daarnaast vinden wij, dat door het onder de kostprijs aanbieden van deze activiteiten de belangen van particuliere ondernemers niet worden geschaad.

Risico's

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) ziet toe op naleving van de Wet Markt en Overheid. Het kan zelf onderzoek initiëren of dat doen naar aanleiding van een klacht. Het ACM kan vervolgens een last onder dwangsom opleggen. Dit dwangsombesluit wordt tevens gepubliceerd in het Staatsblad.

Daarnaast kan een bedrijf dat zich vanwege oneerlijke concurrentie benadeeld acht naar de burgerlijke rechter stappen om de activiteit beëindigd te krijgen en/of een schadevergoeding te vorderen.

Bezwaar en beroep

Tegen het raadsbesluit tot vaststelling van activiteiten van algemeen belang kan bezwaar en vervolgens beroep worden ingediend door belanghebbenden (in de praktijk benadeelde particuliere ondernemers).

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

We bereiken het resultaat via voorliggend raadsbesluit.

De Wet Markt en Overheid is een tijdelijke wet die in principe tot 1 juli 2017 geldt. Vóór 1 juli 2015 zal de wetgever deze wet evalueren en kan de wet bij Algemene maatregel van bestuur (Amvb) eventueel worden verlengd.

Het raadsbesluit tot vaststelling van activiteiten van algemeen belang is een momentopname en er zal gemonitord moeten worden of het besluit aanpassing behoeft, tenzij de wet in 2017 niet wordt verlengd.

6. Communicatie

N.v.t.

7. Kosten, baten en dekking

N.v.t.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

8. Relevante stukken

1. Raadsbesluit (coursanummer 14RB000119)

Portefeuillehouder:

Behandelend teammanager voor technische vragen: I.A.N.M. van Riel, tel.: (0481) 362 300, email: info@overbetuwe.nl

